

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 5.13. Общо инженерство(Ергономия и промишлен дизайн)

Автор на дисертационния труд: инж. Деяна Атанасова Илиева

Тема на дисертационния труд: **„Ергономично изследване на офисни работни места в публичната администрация“**

Член на научното жури: доц.Емилия Йонкова Чаушова

2. Преглед на дисертационния труд и анализ на резултатите:

Представеният дисертационен труд е структуриран от списъци на съкращения, фигури,таблицы и диаграми, въведение, изложение в три глави, изводи, предложения и препоръки, заключение, библиография и приложения. Развит е общо в 142страници ,10 фигури;44 таблици, 11диаграми и приложения в 44страници.

Глава 1 „Теоретичен и литературен анализ”. – 33 страници

Глава 2.„ Модел и методика на ергономичното изследване на офисни работни места(ОРМ)” - 24 страници

Глава 3.„Резултати и обсъждане” - 55 страници

Във въведението на дисертационния труд докторантката представя взаимносвързани проблеми в сферата на трудовата дейност, като резултат от настъпили многостранни промени, включително продължителността на живота и трудоспособната възраст, отражението им в реорганизацията на административните услуги и прерастването им в рискови фактори за човешкото здраве. Въведението изпълнява предназначението си, подсказвайки целта, задачите и очакваните приноси на изследването.

Разработката на темата представлява интерес, защото се изследват проблеми засягащи, здравето на висок процент от населението като цяло, имат ясно формулиран икономически смисъл и са актуални в научно и научно-приложно отношение не само за работната среда в публичната администрация. Спецификата на този трудов процес се мултиплицира в много сфери на човешката дейност.

Докторантката Деяна Атанасова познава литературата и научните достижения в конкретната област на ергономията. Събраната информация е специализирана, обхваща период между 1959 и 2012 год. Библиографската справка сочи 132 източника, преобладаващо на английски език,от които 71 са издадени след 2000 година, използвани са и 8 утвърдени и приети у нас БДС– EN или ISO-ергономични стандарти и наредби.

Докладвайки резултати от изследвания и хипотези за връзки между мускулно скелетни смущения и работа с „мишка”, докторантката откроява нерешените или частично решени проблеми, напр. че директната връзка между

менталния стрес и мускулно скелетни смущения не е достатъчно изследвана. (1.4.1.). Открива недостатъци и противоречиви резултати в изследванията на различните автори, противоположни мнения за връзката между психо-социални фактори и болки във врата, като при отделна оценка „работното“ натоварване е по важно от „физическото“. (1.4.2.)

Анализирани са количествени и качествени методи за изследване, разгледани и като прогнозна резултатност за валидиране. Докторантката заема аргументирана позиция, теоретичното изследване защитава концепцията от 1959 за смесени методи на изследване като проследява потвърждаването и във времето, чрез проучване и съпоставка на резултати от методики и техники за събиране на данни и знания чрез последователни, успоредни и трансформиращи процедури, до смесения модел на едновременния подход с триангулация „в опит за крос-валидиране“. (1.5.)

След твърдението, че дизайнът и редизайнът „са предпочитаният начин за предотвратяване на проблемите и подобряване на производителността“, в обзора на ергономичното изследване на работни места в офисна среда, Деяна Атанасова представя множество автори, които предлагат модели с компоненти на системата, категоризирани чек листове и обобщени ергономични методи за да се използва подхода на „системен дизайн“ и „системно инженерство“, с което формулира цел на дисертационния труд и поставя 7 задачи за постигането и.

В модела на изследване се прилага проучената методиката със смесване на методите, разделен на три фази : качествен подход за експертна и субективна оценка с наблюдение и интервю, количествена оценка на физични фактори, анкетно проучване, с най голяма тежест и анализ на резултатите. Изследването е проведено задълбочено, разбито пунктуално на секции и обхваща „731 лица от които 387 в централно управление и 344 в административните звена“ -петте града са ЦУ (вероятно София), Благоевград, Варна, Кърджали, Силистра

Представени са оптимални и допустими норми по различните показатели , обект на изследването, подготовката и подробни описания на самото провеждане на ергономичното изследване, в което се прилага на практика познанието от обзора, напр. „международно признат“ „стандартизиран скандинавски въпросник“ ; метод на английския статистик К. Пиърсън и др.

Експертната оценка на резултатите включва анализ на всички фактори поотделно за изследваните звена и сравнителна характеристика. Проведена е изчерпателно и многопластово. Изведени са ефектите върху човешкото здраве.

Разработката изпълнява задачите и постига поставената цел.

3. Оценка на съответствието между автореферата и дисертационния труд

Авторефератът, синезиран в 49 страници, съответства на дисертационния труд и е изпълнен е съгласно законовите изисквания и препоръки.

5. мнение за публикациите на дисертанта по темата на дисертационния труд;

Докторантката прилага 8 публикации, като 3 от тях са самостоятелни, с което надхвърля изискуемия минимум от 2. В три публикации е първи автор, а в две е трети. Една от публикациите не е приложена, представен е документ, че е „под печат“. Разглежданата проблематика във всички публикации е пряко или косвено свързана с разработения научен труд, като в две от тях се докладват части от същия пред научната общност. Няма сведения за цитиране.

7. лични впечатления за дисертанта:

Деяна Атанасова създава впечатление на организиран научен работник, който може, да формулира и обоснове научен проблем, да конструира и проведе успешно научно изследване с приложение на съществуващи методики и методи за анализ на конкретни проблеми в сферата на труда, да оформи и изложи резултатите от научното изследване разбираемо, логично и прецизно да формулира изводи и препоръки, приложими в ергономичната и дизайнерска практика.

8. Заключение.

Считам, че представеният за становище дисертационен труд на докторантката инж. Деяна Атанасова Илиева отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Моето становище, относно дисертационния труд е положително. Постигнатите резултати ми дават основание да предложа на Научното жури да присъди на инж. Деяна Атанасова Илиева образователната и научна степен „ДОКТОР“ по научна специалност 5.13. Общо инженерство (Ергономия и промишлен дизайн)

Дата 18.05.2014

ЧЛЕН НА ЖУРИТО :

(доц.диз.Емилия Чаушова)